

Kranienerve:	Funktion:	Fibre (kerne):	Ganglier:	Apparente udspring:	Passage gennem:
N. facialis (VII).	Ansigtets mimiske muskulatur samt m. stapedius, m. stylohyoideus, venter posterior m. digastrici og platysma. Innervation af tårekirtlen og mundhulens små spytkirtler. Smagstråde fra tungens forreste 2/3. Somatosensoriske fra øregangen.	Somatomotorisk (nucleus n. VII). Visceromotorisk (nucleus salivatorius superior). Viscerosensorisk (nucleus tractus solitarii). Somatosensorisk via de sensoriske nucleus n. V.	Ganglion pterygopalatinum, submandibulare og sublinguale. Ganglion geniculi. Ganglion geniculi.	Overgangen mellem pons og medulla oblongata svarende til den cerebellopontine vinkel. Afgår som n. facialis (somatomotorisk (VII)) og n. intermedius (VIIi) som indeholder de andre trådkomponenter.	Træder ind gennem meatus acusticus internus. Løber dernæst i canalis nervi facialis og afgiver n. petrosus major, n. stapedius og chorda tympani, inden hovedgrenen træder ud gennem foramen stymastoideum.

Nervus facialis (VII) (2. branchiebues nerve)¹:

Kerner og kvalitet: Afgår som n. facialis (somatomotorisk (nucleus n. VII)) og n. intermedius (VIIi), som indeholder visceromotorisk (nucleus salivatorius superior), viscerosensorisk (nuclei tractus solitarii) og somatosensorisk via de sensoriske nucleus n. V.

¹ Se side 117 i Netter.

Apparante udspring: Overgangen mellem pons og medulla oblongata lateralt for udspringet af n. abducens svarende til den cerebellopontine vinkel.

Intrakranielle forløb: Begge nerver træder ind gennem meatus acusticus internus, hvor de fusionerer, og fortsætter ind i canalis nervi facialis².

Nerven løber lateralt og fremad i 1. stykke af kanalen til medialt for processus cochleariformis, hvor nerven fortykkes pga. ganglion geniculi, som indeholder nervens afferente nervetråde.

I forbindelse med gangliet danner nerven et skarpt knæk og løber dernæst bagud og lateralt i 2. stykke, som danner prominentia canalis facialis i medialvæggen af trommehulen.

I 3. stykke bøjer nerven nedad bag ved trommehulen og forlader kraniet.

●Fra n. facialis, den større, overvejende motoriske del afgives:

- N. stapedius: Afgår i 3. stykke af canalis facialis til innervation af m. stapedius.

- N. auricularis posterior: Innerverer øremuslingens muskler, venter occipitalis m. epicranii, m. stylohyoideus og venter posterior m. digastrici og fører sensoriske tråde fra auricula.

- Plexus parotideus: Innerverer de mimiske ansigtsmuskler.

●Fra n. intermedius, som er den parasympatiske og sensoriske komponent, afgives følgende grene:

- N. petrosus major: Afgår fra geniculum n. facialis på overgangen mellem 1. og 2. stykke og kommer ud i fossa cranii media gennem en lille åbning på forsiden af pars petrosa. Den fortsætter herfra frem til foramen lacerum, i hvis bruskskive den smelter sammen med n. petrosus profundus fra det sympatiske plexus carotis internus. Herved dannes n. canalis pterygoidei, som løber frem gennem canalis pterygoideus til ganglion pterygopalatinum, hvorfra parasympatiske sekretoriske fibre går til tårekirtlen, næsehulens og ganens kirtler og får sensorisk fra smagstråde i ganen.

- Chorda tympani: Afgår lige efter n. stapedius fra det 3. stykke og løber herfra ind i den bageste del af trommehulen. Den passerer gennem den laterale del af kaviteten ud for den øverste kant af trommehinden. Den forlader trommehulen gennem fissura petrotympanica, og inkorporeres i n. lingualis, hvorigennem den overfører smagstråde fra de forreste 2/3 af tungen foruden parasympatiske sekretoriske fibre til gl. submandibularis og sublingualis

●Ganglion pterygopalatinum: Parasympatisk, modtager sin parasympatiske rod fra n. petrosus major, der løber sammen med n. petrosus profundus til n. canalis pterygoidei. Herfra innerveres gl. lacrimalis, næsens og ganens kirtler, idet de parasympatiske fibre løber over på maxillarisgrene.

●Ganglion submandibulare: Parasympatisk, modtager sin parasympatiske rod fra chorda tympani via n. lingualis.

² Se figur 5-7, side 74 og 5-8, side 75 i RTQH.

- Ganglion geniculi: Sensorisk, modtager sensoriske tråde fra auricula samt smagstråde.

Kranieperforering: Foramen stylomastoideum.

Ekstrakranielle forløb: Kommer ud i regio retromandibularis ved forkanten af venter posterior m. digastrici, hvorefter den løber frem mod mandiblen; i hele dette forløb ligger den dybt indlejret i gl. parotidea.

Forsyningsområde:

- Somatomotorisk: Ansigtets mimiske muskulatur samt m. stapedius, øremuslingens muskler, venter occipitalis m. epicranii, m. stylohyoideus og venter posterior m. digastrici.
- Visceromotorisk: Innerverer via n. petrosus major gl. lacrimalis, mens de via chorda tympani, ganglion submandibulare og ganglion sublinguale forsyner mundhulens små spytkirtlerne, gl. submandibularis og glandula sublingualis.
- Viscerosensorisk: Trofisk centrum i ganglion geniculi, der ligger svarende til geniculum n. facialis, og som via chorda tympani fører smagstråde fra tungens forreste 2/3 til hjernestammens nuclei tractus solitarii.
- Somatosensorisk: Trofisk centrum i ganglion geniculi og er ansvarlig for sensitive input fra cavum conchae og den ydre øregang, der i hjernestammen fordeles til de sensoriske trigeminuskerner.

Klinik:

- Innerverer ansigtets mimiske muskulatur, hvorfor skader på nervens perifere forløb resulterer i halvsidig lammelse af ansigtet, således at ansigtsmimikken forsvinder. Øjenspalten kan ikke lukkes (heller ikke ved smertestimulation af cornea), og mundvigen vil hænge på den syge side, hvilket besværliggør spisning og tale.

En læsion svarende til canalis n. facialis' 3. stykke vil endvidere involvere smagstrådene fra tungens forreste 2/3 samt n. stapedius, hvorfor nedsat smagssans og overfølsomhed over for høje lyde opstår.

Ligger læsionen derimod svarende til canalis n. facialis' første stykke, inddrages desuden de visceromotoriske fibre i n. petrosus major med ophør af tåresekretion til følge.

- Mellemørebetændelse kan påvirke nerven og forårsage lammelse ligesom kirurgiske indgreb i mellemøret kan forårsage ansigtslammelse.

N. FASIAUS

KERNEK

Blandet nerve med parasympatisk
somatomotorisk (nucl. n. VII), visceromotorisk (nucl. salivatorius sup.), viscerosensorisk (nucl. solitarii), somatosensorisk via nucl. V (fx korneareflexus)
2. branchiebus nerve, n. intermedius

APPARANTE UDSPRING

overgangen mellem pons og medulla

INTRAKRANIELT

1 stk → ggl. geniculi → n. petrosus major
↓
→ stapedius
→ chorda tympani, n. lingualis
3/3 tunge, parasympatisk til ggl. mandibularis sublingualis
• smelter sammen med n. petrosus profundus
ggl. pterygopalatinum
• ligger fossa pterygopalatina

somatomotorisk område → ansigtets mimiske muskulatur

visceromotorisk → gl. lacrimalis (n. petrosus major, n. zygomaticus), ggl. submandibular

viscerosensorisk → 2/3 tunge til nucl. solitarii

bilateral for den øvrige del?